

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 21 listopada 2022 r.

Poz. 8152

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.242.2022.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 4 listopada 2022 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526)

orzekam

nieważność § 1 pkt 3 uchwały Rady Powiatu w Pile z dnia 29 września 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 29 września 2022 r. Rada Powiatu w Pile podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie: „art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 40 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn.zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 6 października 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Mocą badanej uchwały Rada Powiatu w Pile postanowiła wprowadzić wymienione w § 1 pkt 1-3 zmiany „w uchwale Rady Powiatu w Pile z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r., poz. 501)”, zwanej dalej „uchwałą zmienianą”. Zastrzeżenia organu nadzoru budzi nowelizacja przewidziana w § 1 pkt 3 uchwały, zgodnie z którą w uchwale zmienianej w § 4 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie: „1) pasa drogowego zajętego przez rzut poziomy urządzenia obcego innego niż wymienione w § 1 pkt 2, z wyjątkiem wydzielonego miejsca parkingowego (koperty): a) poza obszarem zabudowanym - 0,50 zł, b) w obszarze zabudowanym - 0,70 zł”.

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowił przepis art. 40 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 ze zm.), zwanej dalej „u.d.p.”. Zgodnie z treścią art. 40 ust. 8 u.d.p.: „Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł”. Z kolei w myśl art. 40 ust. 9 u.d.p.: „Przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i 8, uwzględnia się: 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty; 2) zajętą część drogi; 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni; 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego; 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym”.

Wskazany powyżej przepis zawiera zamknięty katalog kryteriów, według których możliwe jest różnicowanie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego. Niedopuszczalne jest zatem uzależnienie w uchwale wysokości tych stawek od innych, pozaustawowych czynników. W wyroku z 2 lutego 2006 r., IV SA/Wr 465/04 (wszystkie prezentowane w niniejszym rozstrzygnięciu wyroki są opublikowane w Centralnej Bazie Orzeczeń Sądów Administracyjnych), Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu orzekł, że: „Przepis art. 40 ust. 9 ustawy o drogach publicznych wymienia [...] w sposób zamknięty czynniki, które powinna uwzględnić rada [...] ustalając stawki opłat za zajęcie pasa drogowego. Enumeratywne wyliczenie oznacza, iż rada [...] ustalając stawki opłat nie może brać pod uwagę innych czynników”. W tożsamy sposób wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z 5 maja 2022 r., II SA/OI 114/22, czy też Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z 14 sierpnia 2018 r., III SA/Po 398/18. Stanowisko takie jest również ugruntowane w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego. W wyroku z 1 grudnia 2020 r., II GSK 1000/20, Sąd ten zaakcentował: „Naczelny Sąd Administracyjny wielokrotnie prezentował pogląd, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie jest uprawniony do różnicowania stawek opłat według kryterium, które nie zostało przewidziane w ustawie (por. wyroki z NSA: z 8 maja 2015. sygn. II GSK 1017/14, z 13 maja 2015 r. sygn. II GSK 681/14, z 14 stycznia 2016 r. sygn. II GSK 2693/14, z 13 września 2016 r. sygn. II GSK 649/15 i z 6 czerwca 2017 r. sygn. II GSK 1063/17”.

Rada Powiatu w Pile, nowelizując przepis § 4 ust. 1 pkt 1 uchwały zmienianej poprzez nadanie mu brzmienia określonego w § 1 pkt 3 uchwały, zróżnicowała stawki opłat za każdy dzień zajęcia 1 m² powierzchni pasa drogowego zajętego przez rzut poziomy urządzenia obcego innego niż wymienione w § 1 pkt 2, z wyjątkiem wydzielonego miejsca parkingowego (koperty), ze względu na okoliczność, czy zajęcie takie będzie miało miejsce „poza obszarem zabudowanym”, czy też „w obszarze zabudowanym”.

Organ nadzoru stwierdza, że rada, określając w powyższy sposób stawki opłat za zajęcie pasa drogowego, uwzględniła inne kryteria niż wymienione w art. 40 ust. 9 u.d.p. Żadne bowiem z kryteriów wskazanych w tym przepisie nie upoważnia do różnicowania opłat za zajęcie pasa drogowego w zależności od zajęcia takiego pasa w obszarze zabudowanym czy też poza nim. Jak słusznie zwrócił uwagę Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z 29 marca 2022 r., II SA/OI 115/22: „[...] jedyne kryteria różnicujące zostały określone w art. 40 ust. 9 u.d.p., gdzie nie wskazano takiej kategorii jak obszar zabudowany, czy też poza obszarem zabudowanym. [...] jedynymi kryteriami, którymi mógł się kierować organ przy określaniu stawek opłat za zajęcie pasa drogowego, są te wymienione w art. 40 ust. 9 u.d.p. Tymczasem organ zróżnicował wysokości stawek opłat [...] ze względu na to, czy pas drogowy znajduje się w obszarze zabudowanym, czy też poza takim obszarem. Takie zróżnicowanie [...] nie znajduje uzasadnienia prawnego. Oznacza to, że [...] przepis uchwały został wydany bez upoważnienia ustawowego i z naruszeniem art. 40 ust. 9 u.d.p.”.

W świetle powyższego uznać należy, że kwestionowany przepis zmieniający (tj. § 1 pkt 3 uchwały) został podjęty przez radę z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 40 ust. 8 w związku ust. 9 u.d.p., skutkującym koniecznością stwierdzenia nieważności wadliwej regulacji.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Powiatu w Pile

Zarząd Powiatu w Pile